

Tijdens het maken van de index voor de online nummers van "Van Haver Tot Gort" (VHTG) stuitte ik op diverse interessante technische details, die je niet in het GVM materiaal vindt. Eén daarvan was het kneveltouwtje. Of eigenlijk meer: *een* kneveltouwtje, want het is meer een soortnaam dan een onderdeelnaam. Kneveltouwtjes vind je bijvoorbeeld ook om de poortstokken gewikkeld. En ook de touwtjes waarmee de zakken aan het luitouw worden gebonden¹ heten zo.

De tekening die in VHTG #34 staat heb ik hier links integraal overgenomen. Het kneveltouwtje waar we het over hebben is een dun touwtje met twee knopen aan de uiteinden. De ene knoop zit bij een stenen molen door een kram in de muur en bij een standermolen voor een gat in de deurstijl. De andere knoop dient als borgknoop. Dat werkt als volgt.

Op de maalzolder knoopt de molenaar de zak bij de krop met een touwtje aan het luitouw vast. Dan bedient hij het stuurtoew. Het luiwiel komt op de luitafel en de zak vaart omhoog. Als de zak op de steenzolder is aangekomen stop de molenaar het luien. Nu houdt de molenaar het gaffeltouw vast en slaat er - jawel - het kneveltouwtje omheen. Hij zet het spul op spanning met het gaffeltouw. De tweede knoop dient als borging. De zak zweeft dan op schouderhoogte, de molenaar kan de trap bestijgen en de zak op de schouder nemen. Hij trekt het gaffeltouw iets naar beneden, de wurgknoop schiet los en de molenaar zet de zak op de bok. Hij trekt het luitouw daarbij mee. Dan maakt hij het touwtje los, het luitouw is weer vrij en de kaar kan gevuld worden. Uiteraard kan dezelfde truuk ook vanaf de steenzolder zelf worden uitgevoerd, mochten daar al zakken graan staan. Daar is dat 2e kneveltouwtje voor.

En zo zit het!

¹ Overigens kan de molenaar ook een 'molenaartje' gebruiken om de zak aan het luitouw vast te maken. Of een luimat.

